

Meget af det, der er gaaet i Svang under Indkvarteringen, kunde sikkert derved have været afværget. Selv om vi heldigvis har været holdt udenfor Krigen og haaber ogsaa fremdeles at blive det, har Krigen dog voldt store Tab ikke alene økonomisk, men ogsaa moralsk set. Naar nu Krigen, hvad vi alle haaber, snart afsluttes, er der meget, der skal genopbygges i vort Folk, særlig i vor Ungdom. Det gælder da om, at Staten kan tage alle de gode Kræfter, vi har til Raadighed, i Brug til at støtte de gode Hjem i dette opbyggende Arbejde, thi det er dog fra de gode Hjem, at Arbejdet skal udgaa. Jeg tænker her særlig paa Skolen og Kirken. Det ligger i Statens Interesse at støtte baade Skolen og Kirken saa rigeligt og rundeligt som muligt til det Arbejde, som nu skal gøres. Folkeskolen er dels en kommunal Institution, dels en Statsinstitution, og Folkekirken har Staten en grundlovmæssig Pligt til at støtte.

Vort Skolevæsen er jo omtalt af flere ærede Medlemmer, ogsaa i Dag, og jeg skal her særlig fremdrage en Udtalelse af det ærede 2det Medlem for Hovedstaden (K. M. Klausen) om det ønskelige i at faa nedsat en Kommission til at tage vore Skoleforhold under Overvejelse. Jeg vil udtale min Tilslutning til dette Ønske, og jeg tror heller ikke, det vil møde nogen Modstand i det Parti, jeg har den Ære at tilhøre. Jeg vil ikke udtale mig om Enkeltheder i Skolesagen, det er Tiden ikke til, men jeg vil sige i al Almindelighed, naar der nu paa vort Skolevæsens Omraade er saa mange Opgaver, som trænger sig paa til Løsning, at det gælder om ikke alene at faa en god teoretisk Løsning, men ogsaa at faa en Ordning, som Hjemmene vil vedkende sig, og hvorved Skolearbejdet kan ske under Hjemmets Tilslutning og Medvirken. En saadan Kommission bør efter min Opfattelse ikke nedsættes administrativt, men ad Lovgivningens Vej, og jeg vil haabe, at der maa komme noget godt ud af dens Arbejde. Naar en eller anden Opgave i de senere Aar har trængt sig frem til Løsning, er der som Regel blevet nedsat en Kommission, og paa den Maade har vi faaet Kommissioner om mange forskellige Spørgsmaal. Saa længe Kommissionerne har siddet, har der naturligt været Ro om Sagen, og Kommissionerne har hyppigt udført et betydningsfuldt Arbejde, men naar Betænkningen er afgivet, har der vedblivende hersket Ro om Sagen, og saa er der ikke kommet noget virkeligt Re-

sultat ud af Arbejdet. Saadan gik det med Kirkekommissionen, som blev nedsat i 1903, og som arbejdede i flere Aar og afgav en meget indholdsrig, Betænkning, med Kommissionen om Skoletilsyn, som blev nedsat i 1909 og ogsaa afgav en fylldig Betænkning, med Kommissionen af 1910 til Revision af Børneloven og med Kommissionen af 1911 om Tilsyn med det københavnske Skolevæsen. Alle disse Kommissioner har udført deres Arbejde, men det har ikke ført til noget virkeligt Resultat. Jeg vil haabe, at den Skolekommission, der nu er Tale om, vil blive nedsat, og at dens Arbejde ikke alene vil resultere i en Betænkning, men ogsaa i et Lovgivningsarbejde til Gavn for vor Skole.

Det ærede 2det Medlem for Hovedstaden omtalte de vestjyske Skoleforhold, navnlig de vestjyske Vinterlærere og deres Lønforhold. Jeg kan give det ærede Medlem Ret i, at den Løn, de faar, er alt for ringe, men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at naar Landkommunerne byder en saadan Løn, holder de sig indenfor de Rammer, der er fastsatte i Skoleloven af 1908, og at disse Lærere de allerfleste Steder foruden den Løn, der er normeret, faar et nogenlunde godt Dyrtilstillæg og desuden har Part i Statens Løntillæg og Dyrtilstillæg. Jeg er imidlertid enig med det ærede Medlem i, at Lønningerne er ganske meningsløst smaa, og at en Revision er nødvendig, ikke alene for Vinterlærernes Vedkommende, men i det hele for alle Lærernes Vedkommende. Dette Spørgsmaal vil imidlertid komme for, naar Lønningskommissionen er færdig med sit Arbejde.

Det har under dette Finanslovsforslags Behandling ligesom under tidligere Forhandlinger paa Rigsdagen vist sig, at man fra forskellig Side har et særlig godt Øje til de vestjyske Vinterskoler og det vestjyske Skolevæsen i det hele. Trods den mangelfulde Uddannelse, som mange af disse Vinterlærere har haft, og trods den ringe Løn, de har faaet, er det dog min Erfaring — og jeg har nogen Erfaring i det Stykke, idet jeg har arbejdet ved Skolevæsenet i disse Egne i 34 Aar —, at mange af disse Vinterlærere har gjort et godt Stykke Arbejde. Jeg tror, det hænger sammen med, at deres Arbejde er udført i nøje Kontakt med Hjemmene, og jeg haaber, den Skolereformering, vi nu skal have, maa føre til, at Skolen arbejder i nøje Kontakt med Hjemmene. Jeg ønsker for øvrigt at gøre opmærksom paa, at skønt vi har haft denne Vin-